

Dkt. David L. Mathewson, Theolojia ya Agano Jipya, Kipindi cha 4, Uumbaji, Ardhi, Burudani katika Agano Jipya, Sehemu ya 1

© 2024 Dave Mathewson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 4, Uumbaji, Ardhi, Burudani katika Agano Jipya, Sehemu ya 1.

Tumekuwa tukiangalia mada ya kibiblia-theolojia ya uumbaji, uumbaji mpya, na ardhi.

Na nilikuwa nikiangalia ushahidi wa Agano la Kale. Ninachotaka kufanya sasa ni kuzingatia msisitizo wa Agano Jipya kuhusu uumbaji, uumbaji mpya, na nchi. Na tayari tumetaja hilo unapoangalia Agano la Kale, hasa matarajio ya kinabii ya utimilifu ambapo Mungu anawarudisha watu wake kwenye nchi, kwenye uumbaji, katika kutimiza kusudi la Mungu la uumbaji katika Mwanzo 1 na 2, lakini pia ahadi ya Mungu kwa Ibrahimu ya kumpa nchi, ambayo yenyewe ilikuwa utimilifu wa au ilikusudiwa kuwa urejesho wa ahadi za Mungu kuhusu uumbaji wa kwanza.

Tunapoangalia hilo kwa upande wa matarajio ya kinabii katika Agano Jipya, kama nilivyokwisha kufanya tayari, bado hakuna mvutano. Hiyo ni kusema, tutaona kwamba ahadi za uumbaji mpya, nia ya Mungu kwa uumbaji kuwapa Israeli nchi yake, kwa maoni yangu, zinatimizwa katika Kristo tayari, ingawa bado inasubiri utimilifu ambao haujafika au wa mwisho, ambao ningesema unafanyika katika uumbaji mpya, kimwili na kiroho. Sasa, ninachotaka kufanya tunapoendelea na Agano Jipya ni kwamba tutaangalia sehemu tofauti za Agano Jipya, tukianza na Injili.

Tutaangalia fasihi ya Paulo, baadhi ya sehemu nyingine za Agano Jipya, na kisha tutafikia kilele na kitabu cha Ufunuo na kile kinachosema kuhusu uumbaji mpya, uumbaji katika nchi, na ahadi zinazotimizwa. Kuanzia na Injili, ingawa si za moja kwa moja, nadhani kwamba wazo la Yesu kama mwana wa Daudi bado linahusiana na suala la ardhi. Sasa, katika Mathayo sura ya 1 na mstari wa 1, mwandishi, mwanzoni kabisa, mwanzoni kabisa mwa injili yake, anaonyesha jinsi atakavyomwonyesha Yesu katika sehemu nyingine za Injili, ambapo anamwonyesha kama mwana wa Daudi na mwana wa Ibrahimu.

Na tayari tumeona kwamba ilikuwa ni kwa Ibrahimu kwamba ahadi za nchi zilipewa. Lakini kwa kumwita Yesu mwana wa Daudi, kulingana na Agano la Kale, tumeangalia maandiko kadhaa ambapo mwana wa Daudi atakaa kwenye kiti cha enzi, na atakapoketi kwenye kiti cha enzi, hili litatokea wakati wa kurejeshwa kwa watu kwenye nchi. Kwa hivyo, kwa mfano, katika maandishi moja ambayo tuliyaangalia

kwa ufupi sana katika Ezeieli 36 na 37, ambayo yalikuwa maelezo ya matarajio ya nabii kwamba siku moja Mungu atawarejesha watu wake kwenye nchi ambayo Mungu alikuwa amemwahidi Ibrahimu na mababu.

Lakini pia tuliona lugha ya Edeni katika hilo pia, ambapo Mungu angewarudisha watu kutoka uhamishoni hadi nchi katika kutimiza ahadi kwa Ibrahimu, lakini katika kutimiza ahadi za uumbaji wa awali. Lakini sehemu ya hilo inapatikana katika sura ya 37 na mstari wa 24, ambapo tunasoma hivi: Mtumishi wangu Daudi atakuwa mfalme juu yao, nao wote watakuwa na mchungaji mmoja. Watafuata sheria zangu na watazingatia kuzishika amri zangu.

Watakaa katika nchi niliyompa mtumishi wangu Yakobo, nchi wanayokaa baba zenu. Wao na watoto wao na watoto wa watoto wao watakaa humo milele, na Daudi, mtumishi wangu, atakuwa mkuu wao milele. Hiyo ilikuwa mstari wa 25.

Kwa hivyo, angalia jinsi kuishi katika nchi na kurejeshwa katika nchi kulivyo katika muktadha wa na kuhusishwa na Daudi akiwatawala watu. Kwa hivyo, na naweza kwenda, tunaweza kurudi kwenye Zaburi sura ya pili na Zaburi ya 89, ambapo mfalme wa ukoo wa Daudi angekuwa na ncha zote za dunia kama urithi wake. Kwa hivyo, katika hukumu yangu, ninaposoma Agano Jipya, ikiwa Kristo anatawala kama mfalme wa ukoo wa Daudi, ambaye maandiko kadhaa ya Agano Jipya yanasema kwamba yeye ndiye, hii inaonyesha kwamba urejesho wa nchi tayari unafanyika, kwa namna fulani,.

Yaani, uumbaji mpya tayari unaanzishwa. Ahadi za nchi, ahadi ambazo Mungu aliwapa watu wake, tayari zinaanzishwa kwa sababu tena, Daudi anapoketi kama mfalme wakati Daudi anaketi kwenye kiti chake cha enzi, hilo litatokea wakati ambapo watu wa Mungu watarejeshwa katika nchi yao. Kuna maandiko kadhaa ambayo yanaonyesha wazi kwamba Yesu Kristo katika Agano Jipya sasa anatawala kama mfalme wa kimasih, kama mfalme katika ukoo wa Daudi.

Tumeangalia Mathayo sura ya kwanza na mstari wa kwanza. Tunachohitaji kufanya ni kufuatilia mada ya ufalme wa Mungu katika Injili zote au Yesu kama mwana wa Daudi katika Injili zote. Mathayo, hiyo ni mojawapo ya majina anayopenda zaidi Mathayo kwa Yesu ni mwana wa Daudi.

Lakini hata wengine wanatoka nje ya Injili ili kuthibitisha hilo; kwa mfano, katika kitabu cha Waebrania na katika sura ya kwanza, mwandishi anamwona waziwazi Yesu kama utimilifu wa ahadi za Daudi kutoka Zaburi na kurudi hadi 2 Samweli 7, 14. Kwa hivyo, Waebrania sura ya kwanza ikianzia na mstari wa pili, lakini katika siku hizi za mwisho, amesema nasi kwa njia ya mwanawe ambaye alimteua kuwa mrithi wa vitu vyote na ambaye kupitia yeye aliumba ulimwengu. Mwana ni mng'ao wa utukufu wa Mungu, mfano halisi wa uweza wake, akivitegemeza vitu vyote kwa neno lake lenye nguvu.

Baada ya kutoa utakaso wa dhambi, aliketi mkono wa kuume wa ukuu mbinguni. Lugha hiyo ya kukaa mkono wa kuume inatoka moja kwa moja katika Zaburi ya 110, ambayo ni Zaburi nyingine ya kimasihhi au Zaburi inayomrejelea mtawala wa ukoo wa Daudi au mfalme wa ukoo wa Daudi. Na baadaye katika sura hiyo hiyo ya Waebrania sura ya kwanza na mistari ya tano hadi ya nne, ni malaika gani ambaye Mungu aliwahi kumwambia, Wewe u mwanangu leo, mimi nimekuwa baba yako?

Au, tena, nitakuwa baba yake, naye atakuwa mwanangu. Utaona kwamba haya tena, ni manukuu kutoka Samweli wa pili 7:14, pamoja na Zaburi sura ya pili, yote ni maandishi ya kimasihhi. Kwa hivyo, mwandishi wa Waebrania anamwona waziwazi Yesu kama mwana wa Daudi, kama yule anayetimiza ahadi za Daudi na kufikia hitimisho lake.

Tunaona kitu kama hicho kikiendelea, kutoa mfano, mfano mmoja kutoka kwa fasihi ya Paulo katika Waefeso sura ya kwanza, Waefeso sura ya kwanza na mistari ya 20, na unaofuata ukimrejelea Yesu, ufufuo wake na kuinuliwa kwake. Nitasoma kifungu cha mwisho cha mistari wa 19, kwamba nguvu ambayo Mungu aliitumia, hiyo nguvu ni kama utendaji wa nguvu zake kuu, ambazo yeye, ambazo Mungu alizitumia katika Kristo wakati Mungu alipomfufua, Yesu, kutoka kwa wafu, na kumketisha mkono wake wa kuume katika ulimwengu wa mbinguni—rejeleo lingine la Zaburi, Zaburi sura ya 110, Zaburi ya Daudi.

Kwa hivyo, nitaendelea kusoma juu zaidi ya utawala wote na mamlaka, nguvu na usultani, na kila cheo kinachoweza kutolewa, si katika ulimwengu wa sasa tu bali pia katika ulimwengu ujao. Na Mungu aliweka vitu vyote chini ya miguu yake. Rejea ya Zaburi sura ya nane, ambayo ni sherehe ya kusudi la Mungu kwa Adamu kutawala viumbe vyote.

Sasa Yesu anatimiza jukumu hilo kwa kuweka vitu vyote chini ya miguu yake ili awe kichwa juu ya kila kitu kwa ajili ya kanisa, ambalo ni mwili wake, ukamilifu wake yeye anayejaza kila kitu katika kila njia. Kwa hivyo, katika Waefeso, sura ya kwanza, mwandishi, bila kunukuu maandishi, anataja waziwazi Zaburi ya 110, Zaburi ya Kimasihhi, lakini pia Zaburi ya nane, ambayo ni Zaburi inayoadhimisha uumbaji wa asili katika Mwanzo, ambapo Adamu angetawala na kama mbeba sanamu wa Mungu kutawala viumbe vyote. Sasa, Yesu Kristo, akiwa ameinuliwa mbinguni, akiwa ameinuliwa na kuinuliwa mbinguni na kuketi kwenye kiti chake cha enzi cha mbinguni, sasa ameingia katika utawala wake wa kifalme na anaanza, nadhani, katika kutimiza Zaburi ya 110, Zaburi ya pili, na kadhalika.

Zaburi ya nane sasa inaanza kutimiza nia ya Zaburi kwamba Masihi angepanua utawala wake juu ya viumbe vyote. Kwa hivyo, kwa muhtasari wa hili, ikiwa Kristo amewekwa kama mtawala wa Kimasihhi, katika Waebrania 1, Waefeso 1, na maandiko mengine kadhaa, ikiwa Kristo amewekwa kama mtawala wa Kimasihhi, basi tayari

anapanua utawala wake na kupanua mipaka zaidi ya nchi ya Palestina tu ili kuizunguka dunia nzima katika kutimiza Zaburi na katika kutimiza maandiko mengine ya Agano la Kale. Kwa hivyo, nadhani kwamba kusudi la nchi ya Israeli lilikuwa hatimaye kupanua, kukumbatia, na kuizunguka uumbaji wote.

Na sasa hilo limetimizwa katika mwana mkuu wa Daudi, ambaye ni Yesu Kristo. Kwa hivyo, nadhani mada ya Yesu, mwana wa Daudi, angalau bila kutaja, inaonyesha utimilifu wa ahadi za nchi pia. Tena, kwa kuzingatia maandishi ya Zaburi, baadhi ya maandiko ya unabii ambapo mwana wa Daudi angetawala wakati Israeli itakaporejeshwa katika nchi yake, ambapo angepanua utawala wake juu ya viumbe vyote, ambapo angerithi viumbe vyote, si nchi ya Palestina tu, yananionyesha kwamba ikiwa Yesu ni mwana wa Daudi na ameingia katika utawala wake wa kifalme, ambao Waebrania na injili zinapendekeza, ambao Waebrania na barua za Paulo zinapendekeza, basi utawala wa Mungu, utawala wa Daudi sasa unaenea hadi miisho ya dunia na si nchi ya Palestina tu.

Utawala wa Mungu, utawala wa Daudi juu ya Palestina katika Agano la Kale, hatimaye ulikusudiwa kuashiria nia ya Mungu ya kupanua utawala huo juu ya uumbaji wote. Dalili nyingine kwamba uumbaji mpya tayari umefika ni kwamba Greg Beal katika theolojia yake ya Agano Jipya ameonyesha, nadhani, kwamba ahadi ya Yesu ya uzima wa milele katika injili, labda pia, hasa katika injili ya Yohana, ambapo msemu uzima wa milele hutokea mara nyingi, ahadi ya Yesu ya uzima wa milele, hasa katika injili ya Yohana, ni uzinduzi wa uumbaji mpya, ni maisha ya uzinduzi wa uumbaji mpya. Kwa mfano, rudi kwenye Isaya sura ya 65, andiko ambalo tayari tumesoma.

Katika muktadha wa uumbaji mpya, na pia tukirudi nyuma zaidi katika Mwanzo sura ya 1 na 2, katika muktadha wa mti wa uzima, kama ishara ya nia ya Mungu ya kuwapa watu wake uzima, katika Isaya sura ya 65, katika muktadha wa uumbaji mpya, tunaona kwamba kinachoashiria hilo ni ukosefu wa kifo cha mapema au uzima. Tulisema hata Septuagint katika kifungu hicho kimoja katika mstari wa 20; Ninaamini ni, ambapo inasema kama mti, watakuwa kama mti; Septuagint, tafsiri ya Kigiriki ya Agano la Kale, inaongeza, kama mti wa uzima. Kwa hivyo, hoja ni kwamba uhai ni sifa ya uumbaji mpya.

Maisha ya kiumbe kipya ni ishara ya kuwa wa mbingu mpya na dunia mpya, uumbaji mpya wa Isaya 65. Sasa, kupitia uzima wa milele ambao Yesu sasa anawapa watu wake, hasa katika injili ya Yohana, ufufuo huu, uzima huu, kifo hiki kinachoshinda, ni ishara ya uwepo wa kiumbe kipya. Kwa hivyo, ahadi ya Yesu ya uzima wa milele kimsingi ni ahadi ya uzima ambayo ni ya kiumbe kipya, Isaya 65, Ezekieli 37, na maandiko mengine kadhaa pia.

Kwa kweli, ufufuo wa Yesu mwenyewe, kama tutakavyoona baadaye, hasa katika barua za Paulo, ni uzinduzi wa maisha ya uumbaji mpya na uzinduzi wa uumbaji

mpya wenyewe. Kwa hivyo, mwili wa Yesu ulikuwa mwili wa kwanza wa kimwili kupita kutoka kwa uumbaji wa kale hadi uumbaji mpya, mwili unaofaa kuwepo katika uzima katika uumbaji mpya. Kwa hivyo, mwili wa kimwili wa Yesu mwenyewe ulikuwa uzinduzi halisi, kwa maana moja, wa uumbaji mpya, kwa kuwa ufufuo wa Yesu mwenyewe ulikuwa mwanzo wa kile kilichoahidiwa, maisha yaliyoahidiwa chini ya uumbaji mpya katika Agano la Kale.

Andiko lingine la kuvutia, kwa kutaja tu, kuna vifungu vingine kadhaa ambavyo tunaweza kuvirejelea, lakini katika muktadha wa injili na katika muktadha wa kifo na ufufuo wa Yesu mwenyewe, una kifungu hicho cha kuvutia sana mwishoni mwa Mathayo, katika Mathayo sura ya 27, mistari ya 51 na 52. Hii ni katika muktadha wa kifo cha Yesu katika sura ya 27, ambayo kisha inafuatwa na simulizi la ufufuo wake katika Mathayo 28. Lakini kuanzia na 51 na 52 na hadi mstari wa 53, mfululizo wa matukio ya kuvutia sana unatokea wakati kifo cha Yesu kinatokea, kuanzia na mstari wa 51, wakati huo, pazia la hekalu likapasuka vipande viwili kutoka juu hadi chini, nchi ikatetemeka, na miamba ikapasuka, makaburi yakafunguka, na miili ya watakatifu wengi waliokufa ikafufuliwa.

Walitoka makaburini, na baada ya kufufuka kwa Yesu, waliingia katika mji mtakatifu na wakawatokea watu wengi. Sasa, sina nia ya kuingia katika maelezo yote ya kile hasa kinachotokea na kimantiki au kimwili jinsi tunavyoelewa hili, lakini inaonekana kwamba katika ngazi moja, lengo la hili ni kwamba tunaona hapa, kama matokeo ya kifo cha Yesu na ufufuo wake, tunaona kuvunjika kwa ulimwengu wa zamani, marejeleo haya ya kutetemeka kwa dunia na miamba ikipasuka, na kisha kuanzishwa kwa uumbaji mpya na watu wakifufuliwa. Kwa hivyo, simulizi hili la ajabu mwishoni mwa Mathayo 27, chochote unachofikiria, katika muktadha wa kifo na ufufuo wa Yesu, nadhani katika ngazi moja ni njia ya Mathayo ya kuonyesha kwamba kifo na ufufuo wa Yesu vinaanzisha uumbaji mpya.

Inahusisha kuvunjika kwa ulimwengu wa zamani na kuanzishwa kwa uumbaji mpya, kama inavyoonyeshwa na ufufuo. Kwa kweli, ufufuo kutoka kwa wafu na uzima ni mojawapo ya sifa muhimu za uumbaji mpya. Kwa hivyo, Yesu anapofufuka kutoka kwa wafu, huyu si Yesu tu anayeshinda kifo, ndiyo, bali pia ni Yesu anayezindua maisha ya kiumbe kipya kupitia ufufuo wake mwenyewe.

Kwa hivyo, tunapoangalia Injili, tunaona katika Agano la Kale, kwanza kabisa, ahadi zilizotolewa kwa Israeli za kuwarejesha katika nchi zingeambatana na mfalme wa ukoo wa Daudi ambaye angewatawala, na mfalme wa ukoo wa Daudi angepanua utawala na kupanua mipaka ili kufikia uumbaji wote, ambayo kwa kweli ndivyo ilivyopaswa kuwa katika Bustani ya Edeni. Kazi ya Adamu ilikuwa kupanua utawala wa Mungu juu ya uumbaji wote. Kwa hivyo, katika Agano Jipya, basi, tunaona kwamba ahadi za nchi zinaonekana kutimizwa na Yesu Kristo, ambaye, kama mwana wa Daudi, sasa kupitia kifo chake na ufufuo na kuinuliwa mbinguni, sasa ameketi juu

ya ulimwengu wote, ili utawala wa Mungu sasa unaanza kuenea juu ya ulimwengu wote.

Lakini, kama tulivyosema, kuna kipimo ambacho hakijawa bado; ingawa Yesu tayari anatawala kama mfalme wa ukoo wa Daudi na kupanua utawala wake juu ya viumbe vyote, bado kuna siku ambayo hili hatimaye litatimizwa katika uumbaji mpya wa Ufunuo 21 na 22. Sasa, kuna mengi zaidi ambayo tunaweza kusema kuhusu Injili, lakini nadhani tumeonyesha vya kutosha kwamba vipengele muhimu vya Injili vinaonyesha Yesu akizindua ahadi za uumbaji, uumbaji mpya, na nchi kupitia ufalme wake wa Daudi na kupitia kifo chake na ufufuo wake. Tunaporuka kwenye nyaraka za Paulo, tena, mara nyingi hatupati ardhi dhahiri au lugha ya uumbaji mpya, lakini mara nyingi tunamwona Paulo akivutia au kupata utimilifu katika Kristo wa vipengele fulani ambavyo vimeunganishwa waziwazi na uhalisia wa uumbaji mpya au na ahadi ya nchi, au ahadi ya uumbaji mpya unaokuja.

Ingawa, tutaangalia andiko moja ambapo Paulo anatumia, kwa uwazi anatumia, lugha ya uumbaji mpya katika 2 Wakorintho, na tutazungumzia kidogo kuhusu jinsi tunavyopaswa kushughulikia hilo. Lakini nyaraka za Paulo, kuanzia na Warumi, tena, zitakuwa za kuchagua. Sitaki kuangalia kila nukta ndogo na kila undani mdogo wa mwisho katika barua za Paulo lakini nitazingatia machache kati ya yale ambayo nadhani ni maandishi muhimu na muhimu katika kushughulikia suala la ardhi na uumbaji mpya na jinsi hilo linavyotimizwa.

Warumi 6-8 ndiyo sehemu ya kwanza ninayotaka kuiacha, na tena; tutaangalia vipengele kadhaa vyake, lakini kwa upana zaidi, jinsi mada ya uumbaji mpya inavyoweza kuwasilishwa. Kwanza kabisa, katika Warumi 6, kuanzia na Warumi 6, na ninataka tu kusoma mistari michache ya kwanza, labda mistari 6-8 ya Warumi 6. Katika mistari hii, nadhani Paulo anatutambulisha kwa uhalisia wa uumbaji mpya ambao umetimizwa kwa nguvu ya kuunganishwa na Kristo. Kwa hivyo, kuanzia sura ya 6 na mstari wa 1, tuseme nini basi? Tuendeleo kutenda dhambi ili neema iongezeke? Hatukukufa kwa dhambi kamwe; tunawezaje kuishi ndani yake tena? Au hamjui ya kuwa sisi sote tuliobatizwa katika Kristo Yesu tulibatizwa katika mauti yake? Kwa hivyo, tulizikwa pamoja naye kwa njia ya ubatizo katika mauti, ili kama Kristo alivyofufuka kutoka kwa wafu kwa njia ya utukufu wa Baba, vivyo hivyo nasi tuweze kuishi maisha mapya.

Kama tumeungana naye katika kifo chake, hakika tutaungana naye katika ufufuo wake. Kwa maana tunajua kwamba utu wetu wa kale ulisulubiwa pamoja naye ili mwili wa dhambi ubatilike, tusiwe tena watumwa wa dhambi, kwa sababu yeyote aliyekufa ameachiliwa huru kutoka kwa dhambi. Sasa, tukifa pamoja na Kristo, tunaamini kwamba tutaishi pamoja naye pia.

Kwa maana tunajua ya kuwa Kristo kwa kuwa alifufuka kutoka kwa wafu, hawezi kufa tena. Mauti hayana mamlaka tena juu yake. Alikufa; alikufa mara moja na kwa wote.

Lakini maisha anayoishi, anaishi kwa ajili ya Mungu. Sasa, ninachotaka kusesitiza katika sehemu hii ni mambo mawili. Kwanza, tena, angalia jinsi ufufuo wa Kristo mwenyewe unavyohusishwa na upya na uzima, ambao, tena, nadhani ni njia ya Agano Jipya ya kusema hapa ni ahadi ya uumbaji mpya iliyozinduliwa.

Utagundua katika hili kama aina ya tanbihi kwamba sitofautishi kwa ukali kati ya uumbaji, uumbaji mpya, na ardhi. Ninaona vyote vikiwa vimeunganishwa pamoja kwa karibu. Lakini hapa Paulo anaonekana, nadhani tena, akirejelea maisha ya uumbaji mpya ambao sasa umeanzishwa kwa ufufuo wa Yesu Kristo.

Lakini angalia kwamba Paulo pia anapendekeza kwamba sisi pia, tushiriki katika uzima huo wa ufufuo, au tunashiriki katika uumbaji huo mpya kwa nguvu ya kuunganishwa na Kristo. Kwa hivyo, tumefufuliwa pamoja na Kristo ili tuweze kutembea katika upya wa uzima. Na tena, nadhani kwamba neno upya si neno la kuvutia tu la sifa, lakini nadhani labda linaakisi lugha ya uumbaji mpya kutoka Agano la Kale.

Kwa hivyo, kwa sababu tumeunganishwa kwa imani katika Kristo, hiyo ina maana kwamba tumeunganishwa na ufufuo wake. Na kwa sababu hiyo, basi tunashiriki katika maisha ya uumbaji mpya. Kwa hivyo, kwa maana moja, kuna kipengele cha kimwili kwa uumbaji mpya kwa kuwa mwili wa Yesu mwenyewe wa ufufuo ni wa kimwili.

Sasa, tunashiriki kiroho kwa kuunganishwa naye, lakini hata hivyo, tunashiriki kiroho katika maisha ya ufufuo wa kiumbe kipya kwa nguvu ya kuunganishwa na Kristo katika ufufuo wake. Kwa hivyo, tumekombolewa kutoka kwa uumbaji wa kale na kifo kwa kuunganishwa na kifo cha Kristo, ambacho kilimaliza hilo. Na sasa tunashiriki katika uumbaji mpya, yaani, maisha ya ufufuo wa kiumbe kipya, ambayo pia tunafurahia kwa nguvu ya kuunganishwa na Kristo.

Kwa hivyo, kifo cha Kristo kinaonekana kama kinakomesha uumbaji wa zamani, na hasa utawala wake. Kwa kufufuliwa tena, si tu kwamba Kristo anashinda kifo, bali pia anaanzisha uumbaji mpya. Na kisha tunajiunga katika hilo, na tunashiriki katika hilo kiroho kwa kuunganishwa na yule ambaye amefufuliwa kutoka kwa wafu na ambaye kwa kweli amepitia maisha ya kiumbe kipya.

Na kwa sababu ya kuunganishwa naye, sisi pia tunashiriki kiroho katika hilo. Andiko lingine ambalo labda linarejelea, nadhani, pia linarejelea hali halisi za uumbaji mpya, na nadhani hata linarejelea ahadi za nchi zilizopewa Israeli, linapatikana katika Warumi sura ya 8. Mojawapo ya vifungu ambavyo Paulo anatumia mara kadhaa katika Warumi sura ya 8 ni lugha ya roho ya uzima au roho inayotoa uzima. Acha nisome tu mistari michache kutoka sura ya 8. Nitaanza katika mistari ya 9 na kufuatia Warumi sura ya 8. Hata hivyo, wewe hutawaliwa si na asili ya dhambi bali na Roho.

Biblia zenu nyingi zimeandikwa kwa herufi kubwa, marejeleo ya Roho Mtakatifu. Ikiwa Roho wa Mungu anakaa ndani yenu, na ikiwa mtu hana Roho wa Kristo, huyo si wa Kristo, lakini ikiwa Kristo yuko ndani yenu, miili yenu imekufa kwa sababu ya dhambi, lakini roho yenu iko hai kwa sababu ya haki. Na ikiwa Roho wake yeye aliyemfufua Yesu kutoka kwa wafu anakaa ndani yenu, yeye aliyemfufua Kristo kutoka kwa wafu atawapa uzima miili yenu inayokufa kwa njia ya Roho wake anayekaa ndani yenu.

Kwa maneno mengine, nadhani sehemu ya kinachoendelea katika Warumi sura ya 8, katika lugha hii ya roho na uzima, na roho inayotoa uhai, labda hii ni, hasa katika sura ya 8 mstari wa 11, roho inayotoa uhai kwa miili yenu inayokufa. Lugha hii, nadhani, inaakisi Ezekieli 37. Tena, katika muktadha wa Mungu kuwarejesha watu wake katika nchi, tunasoma simulizi hili la kuvutia la bonde la mifupa mikavu na jinsi mifupa inavyokusanyika pamoja, na kisha roho huingia humo na kuwapa uhai, nao husimama.

Nadhani Paulo labda anarejelea hilo hapa kwa kurejelea roho ya uzima. Kwa hivyo kwamba mara nyingine tena, roho inayoipa miili yetu inayokufa uzima ni mfano wa maisha ya kiumbe kipya, au mara nyingine tena, maisha ya ufufuo ambayo Kristo mwenyewe tayari ameyapitia, ambayo sasa yanawasilishwa kwetu kupitia roho ya Mungu. Kwa hivyo, roho ile ile inayomfufua Kristo kutoka kwa wafu ni roho ile ile inayotufanya upya na kutupa uzima, pia; hiyo ndiyo maisha ya kiumbe kipya.

Kwa hivyo, hii inabadilisha athari za dhambi ya uumbaji wa kwanza. Kwa kweli, tena, Greg Beal katika theolojia yake ya Agano Jipya anasema, roho, Roho Mtakatifu, ni ahadi ya na mwanzo wa uumbaji mpya katika maisha ya watu wa Mungu. Na tena, hata Ezekieli 37 anaunganisha maisha hayo ya uumbaji mpya na kurudi kwenye nchi wakati Mungu anapowarejesha watu wake kwenye nchi.

Ingawa pia kilicho wazi katika kifungu hiki, hasa katika Warumi sura ya 8, ni kwamba kuna kipengele cha kimwili ambacho hakijawapo. Hiyo ni, uumbaji, si miili yetu ya kimwili tu inayongoja, ingawa sasa iko chini ya kifo, na bado inangoja ufufuo wa kimwili, wakati huo huo, hata Paulo anasema uumbaji unangoja ukombozi, kama vile miili yetu ya kimwili. Kwa hivyo, katika sura ya 8 na mwanzoni mwa mstari wa 19, uumbaji unangoja kwa hamu Mwana wa Mungu afunuliwe.

Kwa maana viumbe vyote vilikabiliwa na kuchanganyikiwa, si kwa hiari yake, bali kwa mapenzi yake yeye aliyevitiisha, kwa matumaini kwamba viumbe vyenyewe vitawekwa huru kutoka katika utumwa wa uharibifu na kuwekwa katika uhuru wa utukufu wa watoto wa Mungu. Tunajua kwamba viumbe vyote vimekuwa vikilia, kama katika utungu wa kujifungua, hata sasa. Si hivyo tu, bali sisi wenyewe, tulio na matunda ya kwanza ya Roho, tayari tunapata uzima wa uumbaji mpya, tuna matunda

ya kwanza ya Roho, lakini bado hatuajua ndani yetu tunapongojea kwa hamu kufanywa wana, ukombozi wa miili yetu.

Kwa hivyo, Warumi 8 inaonyesha mvutano kati ya kile ambacho tayari lakini bado hakijatokea, na tayari tunapata uzoefu wa maisha ya kiumbe kipya. Kiumbe kipya tayari kimetimizwa kwa nguvu ya Roho anayetupatia uzima, Roho yule yule aliyemfufua Kristo kutoka kwa wafu. Hata hivyo, bado tunasubiri ukombozi wa miili yetu. Bado tunaugua hadi siku tutakapopata ufufuo wa kimwili kama Kristo.

Lakini si hivyo tu, hata kama uumbaji utalia; uumbaji unatarajia siku ambayo utakombolewa pia wakati athari za anguko na laana kutoka Mwanzo 3 hatimaye zitageuzwa. Mchakato huo tayari umeanza, lakini bado unasubiri utimilifu wa mwisho katika uumbaji mpya, Ufunuo sura ya 21 na 22. Andiko lingine muhimu ambalo labda linarejelea na kutarajia uumbaji mpya, na kwa kweli pia lina uhusiano na uumbaji wa kwanza katika Mwanzo 1 na 2 na 3, ni 1 Wakorintho 15.

Sitaki kuchukua muda kusoma sehemu hii yote, lakini 1 Wakorintho 15, mada tu ya sura hiyo, ufufuo wa Kristo na waumini, inaonyesha uhusiano na uumbaji mpya wa Agano la Kale. Na kwamba, kama tulivyokwisha kuona, ufufuo ulikuwa mojawapo ya ukweli mkuu ulioashiria kuwasili kwa uumbaji mpya. Isaya 65 na kwingineko, maisha ni sifa ya uumbaji mpya wakati kifo kitashindwa.

Na kwa hivyo, 1 Wakorintho 15, ufufuo unauunganisha na kuanzishwa kwa uumbaji mpya. Lakini pia angalia uhusiano maalum na Adamu pia. Katika sura ya 15 ya 1 Wakorintho na mstari wa 45, ndivyo itakavyokuwa na ufufuo wa wafu.

Mwili unaopandwa ni wa kuharibika; unafufuliwa usiwe na uharibifu; unapandwa katika aibu, na unafufuliwa katika utukufu; unapandwa katika udhaifu, unafufuliwa katika nguvu.

Hupandwa mwili wa asili, hufufuliwa mwili wa kiroho. Ikiwa kuna mwili wa asili, pia kuna mwili wa kiroho. Kwa hivyo, imeandikwa kwamba mwanadamu Adamu akawa kiumbe hai, Adamu wa mwisho, Yesu Kristo, roho inayotoa uzima.

Wa kiroho hawakuwa wa kwanza, bali wa asili, na baada ya hapo, wa kiroho. Mtu wa kwanza alitoka katika mavumbi ya ardhi, mtu wa pili alitoka mbinguni. Sasa, kuna mambo kadhaa ambayo tunaweza kusema kuhusu hili, ni wazi, lakini jambo ninalotaka tu kusema ni kutambua kwamba uumbaji wa kwanza na athari ya dhambi juu yake sasa imeshindwa katika tendo jipya la ubunifu kupitia roho inayotoa uzima inayokuja kupitia Yesu Kristo.

Kwa hivyo, kwa kutoa uzima kupitia ufufuo wake, Yesu Kristo anarejesha hali ya kabla ya uongo. Anashinda athari na kugeuza athari ya kifo iliyoletwa na dhambi ya Adamu katika uumbaji wa kwanza. Na sasa Yesu Kristo mwenyewe anazindua kiumbe kipya.

Kwa hivyo tena, ufufuo na uzima, labda pia tukirudi kwenye ahadi ya uzima wa milele, hasa katika Yohana na mahali pengine popote, ahadi ya uzima hatimaye imeunganishwa na uzima wa uumbaji mpya na inaonyesha kwamba uumbaji mpya tayari umeanzishwa, kwanza kabisa kwa ufufuo wa Kristo, lakini pia kwetu sisi kwa sababu ya kuunganishwa na Kristo na ufufuo wake. Andiko moja, andiko linalorejelea waziwazi uumbaji mpya wenyewe, linapatikana katika 2 Wakorintho, sura ya 5, na mstari wa 17. 2 Wakorintho 5 na 17 linasema hivi: kama naweza kurudi nyuma na kusoma tu 16 pia, kwa hivyo kuanzia sasa, hatumjali mtu yeyote kutoka kwa mtazamo wa kidunia, ingawa hapo awali tulimjali Kristo kwa njia hii, hatumjali tena.

Na huu hapa mstari ninaotaka uuangalie: kwa hivyo, mtu akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipya; ya kale yamepita, mapya yamekuja. Sasa, hiyo ni tafsiri ya kawaida: mtu akiwa ndani ya Kristo, amekuwa kiumbe kipya. Ugumu na hili ni kwamba tunaposoma hili, mara nyingi huwa tunalitafsiri na kulisoma pekee kwa maneno ya kibinafsi.

Kwa hivyo, tunasoma hivi: vema mimi ni kiumbe kipya katika Kristo, mimi ni kiumbe kipya katika Yesu Kristo, Kristo ameniumba upya na kunifanya kiumbe kipya, n.k., Na hakika nisingependa kukataa lolote kati ya hayo, lakini nataka kurudi na kuuliza nia ya kifungu hiki ni nini? Paulo anasema nini? Kwanza kabisa, nataka utambue kwamba inaonekana kuna dokezo wazi kabisa kurudi kwenye Isaya sura ya 65 na marejeleo ya uumbaji mpya, ambapo nabii anasema, tazama, nitafanya mbingu mpya na dunia mpya.

Anasema kwamba katika muktadha wa kusahau mambo ya kwanza, kutokumbuka mambo ya kwanza, mambo ya kwanza yamepita, na tazama, naumba mbingu mpya na dunia mpya. Angalia jinsi katika mstari wa 17, unavyopata tofauti hiyo hiyo; kwa hivyo, ikiwa mtu yuko ndani ya Kristo, yeye ni kiumbe kipya, na kisha anasema mara moja, ya kale yamepita, mapya yamekuja. Tofauti hiyo inatoka moja kwa moja katika Isaya sura ya 65.

Pia unapata hili katika Ufunuo 21:1, ambapo Yohana anasema, Niliona mbingu mpya na dunia mpya, kwa maana mbingu za kwanza na dunia zilikuwa zimepita. Na sasa Paulo ana tofauti hiyo hiyo, kiumbe kipya, kwa maana ya kale yamepita, mapya yamekuja. Kwa maneno mengine, nina uhakika Paulo anarejelea Isaya sura ya 65.

Hii inanifanya nifikirie kwamba ukisoma zaidi katika sura ya 5 na hadi sura ya 6, Paulo anaanza kunukuu maandiko kadhaa ya Agano la Kale, hasa mwishoni mwa sura ya 6. Atanukuu maandiko kadhaa, machache kutoka Isaya na kwingineko, akidokeza kwamba ingawa Paulo hanukuu neno kwa neno kutoka Isaya 65, anakusudia urudi nyuma na kusoma hili kwa kuzingatia Isaya 65. Pia nataka utambue kwamba Isaya 65 haimaanishi, na kwa hivyo Paulo labda harejelei kiumbe kipya au kiumbe kipya, bali kiumbe kipya. Nitarudi kwenye hilo baada ya muda mfupi tu.

Kwa hivyo, kuwa ndani ya Kristo ni kuwa sehemu ya kiumbe kipya kilichoanzishwa na Yesu Kristo. Kwa nini Paulo anaamini kwamba mtu akiwa ndani ya Kristo, yeye ni kiumbe kipya? Rudi kwenye mstari wa 15 wa sura ya 5. Naye, Kristo, alikufa kwa ajili ya wote, ili wale wanaoishi wasiishi tena kwa ajili yao wenyewe, bali kwa ajili yake yeye aliyekufa kwa ajili yao na kufufuka tena. Kwa hivyo tena, nadhani Paulo anasema ufufuo wa Yesu Kristo umeanzisha kiumbe kipya, na sisi ni sehemu ya kiumbe kipya kwa nguvu ya kuunganishwa na Yesu Kristo, ambaye ufufuo wake ulianzisha maisha ya kiumbe kipya, na hivyo kiumbe kipya chenyewe.

Kwa hivyo, Paulo anaweza kusema kama mtu yeyote yuko ndani ya Kristo, yeye ni kiumbe kipya. Sasa, hii inanileta kwenye kifungu hicho: yeye ni kiumbe kipya. Ninasoma kutoka toleo la asili la NIV, lakini toleo la 2011 la NIV limesasisha hili, na linasomeka kitu kama hiki: kama mtu yeyote yuko ndani ya Kristo, kuna kiumbe kipya.

Kwa kweli, ukijua Kigiriki, na ukigeukia maandishi ya Kigiriki ya hili, linasema hivi kihalisi: mtu akiwa ndani ya Kristo, kuna kiumbe kipya. Hilo ndilo linalosema. Halisemi kwamba yeye ni kiumbe kipya, ingawa hilo linaweza kuwa kweli au linaweza kudokezwa, lakini linalosema tu ni kwamba ikiwa mtu yuko ndani ya Kristo, kiumbe kipya.

Kwa hivyo, nadhani kwamba, tena, kile Paulo anachosema ni kwamba kama mtu yeyote yuko ndani ya Kristo, kama naweza kufafanua, sasa ni wa au anashiriki katika uumbaji mpya. Kama mtu yeyote yuko ndani ya Kristo, ni sehemu ya uumbaji mpya. Kwa nini? Kwa sababu kama yeye ni wa Kristo, mstari wa 15, Kristo amefufuliwa kutoka kwa wafu, ambayo ina maana kwamba ameanzisha maisha ya uumbaji mpya.

Kwa hivyo, ikiwa niko ndani ya Kristo, basi mimi pia ni wa na ninashiriki katika uumbaji mpya. Kwa hivyo, hii si kauli ya kibinafsi. Mimi ni kiumbe kipya, au Kristo amenifanya mpya, au kitu kama hicho.

Ingawa, tena, sitaki kubishana kwamba kitheolojia hayo ni sahihi. Lakini angalau hapa, Paulo anatoa kauli ya ulimwengu. Kama niko ndani ya Kristo, mimi ni wa uumbaji mpya ulioanzishwa, kama NIV ya 2011 inavyosema.

Ikiwa mtu yeyote yuko ndani ya Kristo, kwa kweli inasema kiumbe kipya kimekuja. Kwa hivyo, ufunguo ni, tena, muungano na Kristo katika ufufuo wake, ambao unaanzisha kiumbe kipya. Kwa hivyo, ili kuhitimisha andiko hili, nadhani kwamba kiumbe kipya katika 2 Wakorintho 5:17 ni uzinduzi wa uumbaji mpya wa Isaya katika Isaya sura ya 65.

Paulo anaamini kwamba imeanzishwa kupitia kifo na ufufuo wa Yesu Kristo na kwamba tunashiriki katika uumbaji huo mpya; sisi ni wa uumbaji huo mpya ikiwa sisi

ni wa Kristo. Kwa hivyo, uumbaji mpya labda una vipimo vya kiroho na kimwili. Hii ni katika muktadha wa upatanisho wa Mungu na kila mmoja.

Kwa hivyo, tumepatanishwa na Mungu, na tumepatanishwa sisi kwa sisi. Kwa hivyo kiroho, sisi ni sehemu ya uhalisia wa uumbaji mpya, lakini kimwili, uumbaji mpya umeanzishwa na ufufuo wa kimwili wa Kristo mwenyewe. Kwa hivyo, nadhani tunapata vipimo vya kiroho na kimwili vya uumbaji mpya katika 2 Wakorintho 5:17. Kuruka hadi kwenye andiko lingine ambalo nadhani linaonyesha wazi uzinduzi wa uumbaji mpya, na tena, ninaunganisha uumbaji mpya na nia ya nchi, ambayo inaunganisha tena na uumbaji wa asili.

Ninaona yote yakifanya kazi pamoja. Lakini katika Waefeso sura ya 2 na mstari wa 1 hadi 7, nataka usikilize tena lugha ya uumbaji mpya, na kisha baada ya mstari wa 7, nitaruka mbele na kusoma mistari mingine michache ambayo natumaini utaitambua, lakini nadhani ni muhimu kwa mada hii ya uumbaji mpya. Nanyi, mlikuwa wafu kwa sababu ya makosa na dhambi zenu mlizoishi mlipofuata njia za ulimwengu huu na za mtawala wa ufalme wa anga, roho atendaye kazi sasa katika wana wa kuasi.

Sisi sote tulioishi kati yao hapo awali tulitimiza tamaa za mwili wetu wa dhambi na kufuata tamaa na mawazo yake. Kama wengine, kwa asili yetu tulikuwa watu wa ghadhabu, lakini kwa upendo wake mkuu, Mungu, ambaye ni mwingi wa rehema, alituhuisha pamoja na Kristo, hata tulipokuwa wafu kwa sababu ya makosa yetu. Ni kwa neema mmeokolewa.

Mungu alitufufua pamoja na Kristo, akatuketisha katika ulimwengu wa roho katika Kristo Yesu, ili katika nyakati zijazo, aonyeshe utajiri usio na kifani wa neema yake, uliodhihirishwa katika wema wake kwetu sisi katika Kristo Yesu. Kwa hivyo tena, angalia lugha ya kufufuliwa ingawa tulikuwa wafu, ambayo ni tabia ya ulimwengu huu wa sasa chini ya athari za dhambi katika anguko kutoka Mwanzo 3. Ingawa tulikuwa wafu, Mungu ametufanya hai, na tena, amefanya hivyo kwa kutufufua pamoja na Kristo au kutufanya tushiriki katika ufufuo wake, ambao tayari tumeuona katika uzinduzi wa uumbaji mpya. Na ikiwa hilo halikushawishi, angalia mstari wa 10.

Nadhani tumesoma haya kwa njia fulani, kiasi kwamba tumekosa umuhimu wa mstari wa 10, kwa maana sisi ni kazi ya Mungu tuluiyombwa katika Kristo Yesu tutende matendo mema ambayo Mungu aliyaandaa mapema ili tuyatende. Kwa hivyo, tumeumbwa kwa ajili ya matendo mema; yaani, matendo mema sasa yanahusiana na upya wa mfano wa Mungu, ambao umeumbwa katika haki na utakatifu.

Sura ya 4 na mstari wa 22 na 24 wa Waefeso pia. Angalia uhusiano kati ya uumbaji wa asili na uumbaji mpya. Mstari wa 22, ulifundishwa kuhusu mtindo wako wa maisha wa zamani kuvua utu wako wa zamani, ambao unaharibiwa na tamaa zake za udanganyifu, utu wa kale labda ukiwa vile tulivyo katika Adamu, kufanywa upya,

angalia lugha hiyo ya upya, kufanywa upya katika mtazamo wa akili zako na kuvaa utu mpya, ambaye ndiye mimi sasa katika Kristo, utu mpya, uliombwa kuwa kama Mungu katika haki na utakatifu wa kweli.

Kwa maneno mengine, sehemu ya uumbaji mpya sasa ni kwamba Mungu ametuumba, na Mungu sasa ametuumba ili tuishi maisha ya uumbaji mpya katika haki na utakatifu, ili tuishi maisha ambayo alikusudia watu wa Mungu waishi katika uumbaji wa kwanza. Sasa, anatumfanya upya ili tuishi maisha hayo katika tendo jipya. Kwa hivyo, katika sura ya 2 na mstari wa 10, kwa kuwa sisi ni kazi ya Mungu iliyoumbwa katika Kristo Yesu, labda tena si Mungu tu aliyetuumba tu ili tufanye kazi njema, lakini hii labda ieleweke katika muktadha wa uumbaji.

Tunapaswa kuzaa matunda ya uumbaji mpya kwa kuishi maisha kulingana na sura ya 4 na mstari ya 22 hadi 24, kwa kuishi maisha ya haki na utakatifu, ambayo ndivyo Mungu alivyotuumba tuwe. Vivyo hivyo, angalia Wakolosai sura ya 1, na nataka utambue tena; Nataka tu kusoma sehemu kadhaa katika Wakolosai 1 na pia Wakolosai 3; Nataka utambue vifungu vichache tena au vifungu vichache vinavyozungumzia lugha ya uumbaji mpya. Kwa hivyo, Wakolosai sura ya 1 na mstari wa 15.

Tutarudi kwenye baadhi ya maandishi haya yanayoshughulikia mada zingine. Kama tulivyosema mara kadhaa, haiwezekani kutenganisha mada hizi, la sivyo jambo zima litavunjika, kama vile kuondoa nyuzi kutoka kwenye kitambaa na jambo zima kuvunjika. Hizi zimeunganishwa pamoja bila kutenganishwa na kuunganisha mada nyingi hizi pamoja.

Kwa hivyo, baadhi ya maandiko haya, kama tulivyokwisha kutaja, tutayashughulikia tena, na hasa hili. Lakini mstari wa 15 wa sura ya 1, Yeye, yaani, Yesu Kristo, ndiye mfano wa Mungu asiyeonekana, mzaliwa wa kwanza wa viumbe vyote. Kwa maana katika Yeye vitu vyote viliumbwa, vilivyo mbinguni na duniani, vinavyoonekana na visivyoonekana.

Nitaishia hapo, lakini angalia lugha ya uumbaji. Yesu Kristo sasa ni mfano wa Mungu. Adamu alikuwa mwovu aliyeumbwa kwa mfano wa Mungu, lakini sasa Kristo ndiye mfano na mfano wa Mungu na mzaliwa wa kwanza wa uumbaji kwa ujumla.

Yaani, Yeye ndiye mfano halisi wa Mungu katika uumbaji. Lakini pia ndiye anayehusika na uumbaji. Yeye ndiye wakala ambaye Mungu hufanya kazi naye ili kuleta uumbaji wa kwanza.

Angalia mwangwi wa Mwanzo 1:1. Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na dunia. Sasa, Paulo anasema kwamba vitu vyote vilivyo mbinguni na duniani viliumbwa na Yeye au ndani yake. Kwa hivyo, Yesu anahusika katika tendo la kwanza la uumbaji, lakini angalia mstari wa 18.

Naye ndiye kichwa cha mwili wake, yaani kanisa. Yeye ndiye mwanzo na mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu. Angalia tena lugha hiyo ya ufufuo.

Kwa maneno mengine, Paulo anasema kwamba Yesu si sehemu tu ya uumbaji wa kwanza kama mfano wa Mungu, yeye ambaye ni mfano halisi wa Mungu, kama mzaliwa wa kwanza juu ya viumbe vyote, kiumbe wa kwanza, lakini katika mstari wa 18, Yeye pia ana jukumu la kuanzisha kiumbe kipya tena kwa ufufuo Wake. Yeye ndiye mzaliwa wa kwanza kutoka kwa wafu. Ufufuo Wake unaanzisha kiumbe kipya.

Nadhani tunapata zaidi, lugha zaidi ya uumbaji inayohusishwa na Kristo katika Wakolosai sura ya 3 na mistari ya 9 na 10. Kwa hivyo msiambiane uongo kwa kuwa mmevua utu wenu wa zamani pamoja na mazoea yake. Tena, bila kuingia katika maelezo mengi, utu wa zamani labda ndiye mimi nilivyo katika Adamu.

Utu wa kale si sehemu fulani ya utu wangu au, kama baadhi ya tafsiri zinavyoweza kusema, asili yangu ya dhambi au sehemu yangu inayotenda dhambi au kitu kama hicho. Nadhani utu wa kale ni utu wangu wote kama mali ya Adamu, kama chini ya udhibiti wa dhambi, chini ya mamlaka ya Adamu, chini ya utumwa wa dhambi, utu wangu wote katika Adamu. Utu huo wa kale, Paulo anasema katika sura ya 3 na mistari wa 9, umevua, na mistari wa 10, na umevaa utu mpya.

Sasa, utu mpya ni kila kitu nilicho ndani ya Kristo, mali ya Kristo na kuwa chini ya utawala na mamlaka ya Kristo. Umevaa utu mpya, lakini angalia kile Paulo anachosema, ambacho kinafanywa upya katika maarifa katika mfano wa muumba wake. Kwa hivyo, angalia tena lugha ya uumbaji.

Kwa hivyo kile Paulo anachosema tena ni kwamba, kwa nguvu ya kifo na ufufuo wa Yesu, Yesu, kama sura halisi ya Mungu, sasa ametimiza kile ambacho Mungu alikuwa akikusudia kwa wanadamu hapo awali, katika Mwanzo 1 na 2, lakini alizuiwa kwa sababu ya dhambi. Sasa, Yesu Kristo, kama sura halisi ya Mungu, amekuja kufanya upya na kurejesha uumbaji, na sasa, kwa nguvu ya kuwa wa Kristo, sura hiyo pia imefanywa upya ndani yetu. Tena, mistari wa 10 unasema tuvae utu mpya, ambao unafanywa upya katika maarifa katika sura ya muumba wake.

Nadhani ni dokezo la moja kwa moja kurudi kwenye Mwanzo sura ya 1. Kwa hivyo tena, tunafanywa upya katika mfano wa muumba, ambaye ni Mungu, ambaye kwanza kabisa sasa anaonekana katika utu wa Yesu Kristo, ili kiumbe kipya, ilhali wenye sanamu, tutimize agizo la uumbaji wa kwanza, sasa katika uumbaji mpya ulioanzishwa. Na tunafanya hivyo kwa nguvu ya kuwa wa Kristo. Na tena, dhana inaonekana kuwa ni kwa muungano na Kristo pekee, ambaye ndiye mfano halisi wa Mungu, nyuma katika sura ya 1 mistari wa 15, ndipo picha inaweza kufanywa upya ndani yetu.

Ni kwa nguvu ya mbebaji wa kweli wa Mungu, Yesu Kristo, ndipo agizo la Adamu na kusudi la Mungu kwa uumbaji wa kwanza sasa vinaweza kutimizwa ndani yetu. Kwa hivyo, jambo muhimu kwa Paulo pia, na ninataka kuisitiza, ni kwamba hii sio nadharia tu kwa Paulo. Hii sio tu nadharia ya Paulo kuhusu uumbaji mpya na utimilifu na jinsi uumbaji mpya unavyotimizwa katika Kristo.

Lakini nataka utambue, hasa katika Wakolosai, lakini pia katika maandishi ya Waefeso na maandishi ya Warumi tunayosoma, kwamba dhana za uumbaji mpya zimewekwa katika muktadha wa kimaadili. Ukweli wa uumbaji mpya wa maisha ya ufufuo wa Kristo hutoa uwezesaji wa kuishi maisha ya uumbaji mpya. Hiyo ni, kuishi maisha ya haki na utakatifu kulingana na Waefeso sura ya 4. Kwa hivyo, ukweli wa uumbaji mpya, uzinduzi wa uumbaji mpya, ni kwa usahihi ili tusiishi kulingana na maadili na mitazamo ya uumbaji wa zamani, lakini badala yake, tuweze kuishi kulingana na maadili na mitazamo katika maisha ya uumbaji mpya.

Kumbuka, katika Warumi sura ya 6, tumefufuliwa ili tutembee katika upya wa uzima. Tuliona katika Waefeso sura ya 4 na sasa katika Wakolosai sura ya 3, kusudi lote la uumbaji mpya ni kwamba tuishi maisha ya uumbaji mpya. Kwamba tuishi maisha yanayoonyesha matunda ya uumbaji mpya.

Kwa kweli, katika miktadha kadhaa, Greg Beal ameunganisha lugha ya matunda katika Agano Jipya, lugha ya matunda kuhusu maadili, kama vile tunda la roho katika Wagalatia 5. Ameunganisha hilo na matunda ya uumbaji mpya. Iwe hilo ni la makusudi kwa upande wa Paulo au la, angalau katika maandiko hayo mahususi, Paulo anaweka uhalisia wa uumbaji mpya katika muktadha wa kimaadili. Tunaposoma orodha za uovu na wema katika Wakolosai na Waefeso, Paulo anapokuwa na orodha hizi ndefu za kuepuka hili na hili na hili, kwa hivyo katika Wakolosai 3, anasema, vifisheni chochote kilicho cha asili yenu ya kidunia, uasherati, uchafu, tamaa, tamaa mbaya, uchoyo, ambao ni ibada ya sanamu.

Na kisha baadaye, anasema, huku watu wateule wa Mungu wakivaa huruma, wema, unyenyekevu, upole, uvumilivu. Paulo anafanya nini? Hii si orodha tu ya mambo ya kufanya na yasiyopaswa kwa watu wake. Hakopeshi tu orodha ya kawaida ya maovu na maadili ya siku hiyo.

Lakini haya yamewekwa katika muktadha wa uumbaji mpya. Yaani, ni kwa mwanga wa uumbaji mpya pekee ndipo tunapowezeshwa kuishi mambo haya kwa kudhihirisha. Kwa kweli, ikiwa uumbaji mpya utafika, hatuwezi kujizuia kutoa matunda ya uumbaji mpya.

Na siwezi kufikiria sababu bora zaidi ya kufuata haya, kuepuka aina hizi za maovu, na kufuata fadhila hizi. Siwezi kufikiria sababu bora zaidi kuliko ukweli kwamba ni uthibitisho wa ukweli kwamba uumbaji mpya tayari umefika katika nafsi ya Yesu Kristo, lakini pia katika watu wake ambao ni wake. Hadi sasa, tumeona kwamba

katika Injili na katika fasihi ya Paulo kwamba uumbaji mpya kwa maana moja, tayari umeanzishwa kupitia huduma ya Yesu mwenyewe, toleo lake la uzima, ufufuo wake mwenyewe, na kisha kwa sisi kushiriki katika ufufuo wa Kristo na katika maisha ya ufufuo wa Kristo, basi tunashiriki katika uumbaji mpya.

Lakini hilo lina athari na matokeo ya kimaadili. Sio tu ukweli wa kitheolojia tunaoufurahia au tunaoudai, bali ni kitu kinachotuhamasisha kuishi maisha, ili kuzalisha matunda ya uumbaji mpya ambao tayari umeanzishwa katika Yesu Kristo.

Huyu ni Dkt. Dave Mathewson katika mfululizo wake wa mihadhara kuhusu Theolojia ya Agano Jipya. Huu ni kipindi cha 4, Uumbaji, Ardhi, Burudani katika Agano Jipya, Sehemu ya 1.